

Στέλιος Ορφανουδάκης

Πρωτοπόρος

Ο Στέλιος Ορφανουδάκης γεννήθηκε στις 13 Νοεμβρίου 1948, στο Ρέθυμνο της Κρήτης. Ήδη από το δημοτικό σχολείο ξεχώρισε για την ευφυΐα του και τις εξαιρετικές ικανότητες και επιδόσεις του, που τον οδήγησαν, πρώτα ως υπότροφο μαθητή στο Κολέγιο Αθηνών, και στη συνέχεια ως υπότροφο φοιτητή στα Πανεπιστήμια Dartmouth και MIT των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, από τα οποία αποφοίτησε με τις υψηλότερες διακρίσεις.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής άρχισε την ακαδημαϊκή και ερευνητική του σταδιοδρομία στο Πανεπιστήμιο του Yale, όπου διετέλεσε Καθηγητής στα Τμήματα Ακτινολογίας και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, ενώ παράλληλα υπήρξε ιδρυτής και Διευθυντής του Τμήματος Διαγνωστικής Απεικόνισης της Ιατρικής Σχολής του ιδίου Πανεπιστημίου.

Στα μέσα της δεκαετίας του '80 επέστρεψε στην Ελλάδα —στη γενέτειρά του, την Κρήτη—, όπου εξελέγη Καθηγητής του νεοϊδρυθέντος τότε Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ταυτόχρονα, αποτέλεσε έναν από τους θεμελιωτές του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), όπου το 1985 έθεσε τις βάσεις για νέους πρωτοποριακούς τομείς έρευνας ως Επικεφαλής των Εργαστηρίων Ιατρικής Πληροφορικής και Τηλεματικών Εφαρμογών στην Υγεία, και Υπολογιστικής Όρασης και Ρομποτικής.

Στον τομέα της υγείας, η βαθιά πεποίθησή του ότι η υγεία αποτελεί το κατεξοχήν πεδίο όπου η τεχνολογία της Πληροφορικής μπορεί να δείξει το κοινωνικό της πρόσωπο τον ενέπνευσε να δημιουργήσει ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματά του, το HYGEIAnet, ένα ολοκληρωμένο δίκτυο υπηρεσιών υγείας, καθιστώντας έτσι την Κρήτη πρότυπο χώρο τηλεματικών εφαρμογών. Το HYGEIAnet αναγνωρίστηκε διεθνώς, με τη βράβευσή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (eEurope Awards for eHealth, 2003).

Όσον αφορά στον τομέα της Υπολογιστικής Όρασης και Ρομποτικής, έθεσε τις βάσεις για την ανάπτυξη πρωτοποριακών ρομποτικών συστημάτων, τα οποία κατανοούν το περιβάλλον τους, μέσω της ανάλυσης αισθητηριακών δεδομένων, και επιδεικνύουν ευφυή συμπεριφορά.

Το επιστημονικό έργο του Στελίου Ορφανουδάκη έχει καταγραφεί σε πολύ μεγάλο αριθμό συγγραμμάτων και επιστημονικών δημοσιεύσεων σε διεθνές επίπεδο.

Για μία δεκαετία, από το 1994 έως το 2004, διετέλεσε Διευθυντής του Ινστιτούτου Πληροφορικής του ΙΤΕ, το οποίο οδήγησε σε κορυφαία θέση ερευνητικής αριστείας και σε ρόλο πρωτοπόρου αρωγού στην υιοθέτηση και εφαρμογή των Τεχνολογιών της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στην Ελλάδα και διεθνώς.

Πρωτοπόρος και στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, με δική του πρωτοβουλία ιδρύθηκε το 1995 η FORTHnet AE, εταιρεία-τεχνοβλαστός του Ινστιτούτου Πληροφορικής του ΙΤΕ, που είναι σήμερα μία από τις δυναμικότερα αναπτυσσόμενες ελληνικές εταιρείες στο χώρο των τηλεπικοινωνιών και του Internet στην Ελλάδα.

Πρώθισε την ενεργό συμμετοχή του ΙΤΕ σε πολλές ευρωπαϊκές και διεθνείς πρωτοβουλίες, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ερευνητική Κοινοπραξία για την Πληροφορική και τα Μαθηματικά (European Research Consortium for Informatics and Mathematics - ERCIM), στην οποία διετέλεσε και Πρόεδρος κατά το έτος 2004, και η Κοινοπραξία του Παγκόσμιου Ιστού (W3C).

Συμμετείχε σε πληθώρα πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και διατέλεσε ενεργό μέλος, μεταξύ άλλων, της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, του Εθνικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Έρευνας, και του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού.

Αποτέλεσμα της διεθνούς εμβέλειας παρουσίας του στην έρευνα και την τεχνολογία της Πληροφορικής, της διοικητικής του ικανότητας και πείρας, της πολύχρονης παρουσίας και αφοσίωσής του στο ΙΤΕ, και της βαθιάς εκτίμησης όλων των μελών της οικογένειας του ΙΤΕ προς το πρόσωπο και το έργο του, υπήρξε τον Ιανουάριο του 2004 η εκλογή του στη θέση του Προέδρου του ΙΤΕ.

Ο Στέλιος Ορφανουδάκης ήταν μια ιδιαίτερα ζεστή, ευγενής και ανθρώπινη προσωπικότητα που έχαιρε του σεβασμού και της αγάπης όλων των συνεργατών του. Με τον ενθουσιασμό και τον οραματισμό του για την έρευνα και την καινοτομία, και τη μεγάλη του ικανότητα επικοινωνίας, δημιούργησε, ενέπνευσε, ενθάρρυνε και υποστήριξε γενιές νέων επιστημόνων, και προσέλκυσε στο ΙΤΕ πολλούς νέους Έλληνες ερευνητές από το εξωτερικό.

Με τον πρόωρο θάνατο του, το Μάρτιο του 2005, το ΙΤΕ έχασε έναν από τους πρωτεργάτες του και η Ελλάδα έναν από τους σημαντικότερους πρωταγωνιστές στον αγώνα για την αναβάθμιση της έρευνας και την προώθηση της τεχνολογίας στη χώρα μας.

Η συνέχιση του έργου του και η προσπάθεια για την πραγματοποίηση των οραμάτων του αποτελούν ταυτόχρονα βαριά κληρονομιά, ηθικό χρέος και συνεχή πρόκληση για όλους μας.

“Μετά από 16 χρόνια στις ΗΠΑ, αισθάνθηκα για πρώτη φορά ισχυρή την έλξη της επιστροφής στην Ελλάδα και την Κρήτη. Το 1984 πήρα τη μεγάλη απόφαση να επιστρέψω, για να συμβάλλω με όποιο τρόπο και εγώ μπορούσα στην προσπάθεια ανάδειξης της Κρήτης σαν διεθνές κέντρο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, Έρευνας και Τεχνολογίας.”